

I. POGLAVLJE

New York City

1994.

*N*e možeš biti sretna u ovom životu zbog onoga što ti se dogodilo u prošleme.

Što bi vi pomislili da vam to netko kaže? Pomislili biste: »Beznadno je, čemu pokušavati?« Je li tako? Ili biste možda pomislili: »Žena koja mi ovo govori je luda i bolje mi je da što prije pokupim svoje prnje i odem odavde!«

Ili biste možda poput mene pomislili: »Priča! Sad se svi zanimaju za putovanje kroz vrijeme i nitko se ne bavi prošlim životima, pa bih možda mogla postavljati pitanja i napraviti priču od ženinih odgovora!«

Ja sam pomislila ovo posljednje kad sam tek upoznala Noru jer ja sam pisac od glave do pete. U meni ne postoji niti jedna molekula koja ne razmišlja na način Kako-da-ovo-iskoristim-za-neku-priču?

Ljudi me uvijek pitaju kako sam postala pisac. Voljela bih imati neki zadovoljavajući odgovor. Voljela bih im reći da sam hodala livadom punom sitnog plavog cvijeća, kad se odjednom pojavila prekrasna žena u srebrnoj haljini i lupila me čarobnim štapićem po glavi. Zlatnim glasom mi je rekla: »Dajem ti dar pisanja. Sad idi i piši.«

Ponekad pomislim da bi ljudi željeli čuti da sam »odabrana«, poput nekakvog proroka. Ali znate i sami, kad god čitate o prorocima, oni uvijek zaklinju Boga: »O Bože, zašto si mene odabrao?« Zbog toga ponekad mislim da biti »odabran« nije dar, nego prokletstvo.

U svakom slučaju, upravo sam vam rekla zašto sam postala pisac. Izmišljam priče o svemu. O svemu na kugli zemaljskoj. Vidim nešto, čujem nešto, i moj um počne stvarati priču.

Meni je pričanje priča prirodno. Kad me ljudi pitaju kako sam postala pisac, poželim im postaviti protupitanje: »A što je u vašoj glavi, ako ne priče?« O čemu razmišljate dok slušate nepojmljivo dosadan govor? Dok puniti veš mašinu po šesti put? To je meni pravi životni misterij. Već znam što se nalazi u mojoj glavi, no što je u glavama drugih ljudi, ako nisu priče?

No, kako god, ja sam sada pisac u svakom smislu riječi (to znači da mi ne treba još jedan posao da bih uredno plaćala račune) i znam da mi pisci imamo jedan mali klub kojem svi moramo biti odani. Hipokratova zakletva nije ništa prema ovome.

Budući da ne želim izgubiti svoje članstvo u klubu pisaca, reći ću ono što moram. *Pisanje je prokleta težak posao*. Kako ide ono što je netko jednom rekao o otvaranju vene i prolijevanju vlastite krvi na papir? Eto, to vam je istina. Pisanje je zbilja, zbilja težak posao. Kvrugu, pa ja sjedim na svojoj presvijetloj šest do deset sati dnevno. Hodam gore-dolje po sobi i mislim »što će se kasnije dogoditi«. Imam izdavačku kuću koja mi šalje cvijeće i novac svaki put kad im predam gotovu knjigu.

A sad stvarno, zvuči li vam kao da pisac pati više od neke tajnice, na primjer? Njoj treba alarm za buđenje (ja se budim kad hoću), mora poslati djecu u školu i mužića na posao, raditi za šefa koji je nikad ne bi pohvalio, i poslije toga mora odraditi još jednu smjenu kad stigne kući. I nitko joj nikad ne kaže: »Krasno, ti si tajnica. Kako si postala tajnica?«

Pretpostavljam da svi radimo ono što znamo. Ako znate voziti kamion, radite to. Ako možete ugnjetavati ljude bez imalo grižnje savjesti, postanete odvjetnik. Ako vam je glava puna priča, zapišete ih. Meni biti pisac nije nimalo drugačije, niti približno važno, kao većina

ostalih zanimanja. No, čini se da se svijet ne slaže sa mnom. Svijet je u velikoj većini odlučio da su pisci pametniji, bistriji, prosvijećeniji, i sve ostalo više nego drugi ljudi, pa se prema njima odnose s divljenjem i strahopoštovanjem.

Ja smatram da bismo trebali imati Državnu lutriju zanimanja u kojoj bi se svake godine iz šešira izvlačilo deset zanimanja, i te godine bi se hvalila samo ta zanimanja i ljudi koji se njima bave. Oni bi trebali imati liste bestselera, dobivati pisma od obožavatelja, imati zabave za potpisivanje knjiga, i imati nešto slično izdavačkoj kući da ih hvali i šalje im darove.

Eto. Opet sam počela s pričom. Samo mi dajte tipkovnicu i neću moći stati.

Bilo kako bilo, što se tiče ovih deset odabranih zanimanja, želim istaknuti da je jedno »zanimanje« prezlobno da bi bilo uključeno u ovu lutriju. Recenzenti knjiga. Točnije, recenzenti ljubavnih romana.

Možda bih vam odmah trebala reći, tako da možete prestati čitati ako ste uvrijeđeni. Ja pišem ljubavne romane.

Eto, rekla sam vam. Sad znate.

Bez obzira na svu sreću u mom životu, jedan njegov dio je stvarno i zaista grozan. Zapanjujuće grozan. A to je način na koji svijet promatra ljubavne romane, čitatelje ljubavnih romana, i povrh svega, *pisce* ljubavnih romana.

Zar svijet nije čudno mjesto? Gledala sam nekog čovjeka na *Oprah Showu* koji je priznao da se nekoliko puta seksao sa svojom kćeri dok je još bila dijete. Skoro svaki glumac/pjevač je priznao svijetu da je on/ona probao sve poznate droge i da je povrijedio ili udaljio od sebe većinu ljudi u svom životu.

I kako se takve ljude dočeka? S ljubavlju, naravno. S ljubavlju, razumijevanjem i suosjećanjem.

No, dođem ja i čime se ja bavim? Pišem slatke male romantične priče o ženama i muškarcima koji se zaljubljuju jedni u druge. Najnepojmljivija stvar koju su napravili je dijete ili dva. Nema droga. Nema incesta. Nitko nikoga ne kuha u loncu niti čini išta nezamislivo i grozno. Nema čak ni ljudi koji kuju lukave planove o ubojstvima. Ja samo izmišljam priče o onome o čemu svi sanjamo; da nas netko voli i da mu/joj uzvratimo ljubav.

Pomislili biste da će sam pojam pisca ljubavnih romana ljudima izmamiti osmijeh na usne. Ah, lijepo li je to. Ljubav. Vođenje ljubavi. Smijeh. Poljupci.

Ali ne. Svijet je potpuno izokrenut naglavačke, koliko ja vidim, a ljubavne priče i njihovi pisci su predmet sprdnje, prijezira i općeg gađenja.

A zbog čega? Jedan od mojih omiljenih razloga je taj da će žene koje ih čitaju možda stvarno pomisliti da će ih neki muškarac spasiti od Života. Prema ovoj teoriji, žene su toliko glupe da ne znaju razlučiti priču od stvarnosti. Brine li se netko možda da će *muškarci* koji čitaju špijunske trilere krenuti na svoje susjede s automatskim oružjem? Ne, mislim da to još nikome nije palo na pamet. Ne sjećam se ni da se itko brinuo zbog priča o umorstvima ili znanstvene fantastike. Čini se da samo glupe babe misle da će ih spasiti neki prekrasni, obzirni i nesebični ljepotan.

Dušo draga, da ijedna žena stvarno misli da će je spasiti neki ljepotan, ljubavni romani ne bi sačinjavali četrdeset posto izdavačke industrije.

No, vratimo se na recenzente. Ovi pametni mladi ljudi su diplomirali na svojim koledžima sa snovima o poslu pri nekom intelektualno meritornom časopisu, i što im se poslije dogodilo? Neki starac kojemu je sjaj iz očiju davno iščezao odluči naučiti nadobudnog mladca jednu životnu lekciju, i dati mu najniži posao u industriji: *recenzent ljubavnih romana!*

Pogodite tko nosi teret bijesa mladog diplomca? Osamdeset tisuća dolara je potrošio na izobrazbu i dali su mu knjigu koja na naslovnici ima dojlju, zbog veličine znate već čega i korzeta koji će očigledno spasti, pitanje: što mislite, jesu li muškarci ili žene izmislili te naslovnice?

Tako se ovaj mladac istrese na mene, spisateljicu ljubavnih romana. Na najniže biće na planeti. Na kućanicu s bankovnim računom.

Pravilo broj jedan za recenziju ljubavnog romana: usporedite knjigu s onom najboljom koju ste ikad pročitali. Ako ne dosegne Jane Austen, onda iskoristi oko šezdeset tisuća koje si potrošio na izobrazbu da pokopaš pisca što je dublje moguće. A ako ti se kojim slučajem potkrade pogreška i knjiga ti se sviđa, napiši ovako »Ovo djelo bi se zasi-

gurno svidjelo čitateljima Hayden Lane«. Nemoj ni pod cijenu života reći da se *tebi* knjiga sviđa. Ako itko pomisli da zapravo voliš ljubavne romane, nećeš nikad dobiti promaknuće i recenzirati »dobre« knjige.

I kakve sad veze ovo sve ima s temom prošlih života? Ima itekakve veze, jer vidite, ja imam trideset i devet godina; uskoro ću prevladati kobnu četrdesetu, i pokušavam shvatiti neke stvari u svom životu. Ponekad pomislim da sam jednako znatiželjna kao i moji čitatelji što se tiče toga kako sam postala pisac. Zbog čega smo ono što jesmo?

Sve u svemu, najzanimljivije je analizirati ljude. Zašto se ona tamo gospođa odjenula tako vojnički precizno? Zašto se netko boji noževa, vatre ili visine? A što je s onim ljudima koji se plaše napustiti svoje kuće?

Postoji teorija da je svaki strah u našem odraslom životu uzrokovalo nešto grozno što se dogodilo u našem djetinjstvu, po mogućnosti nešto čega se ne sjećamo, pa zato trebamo sto puta ići psihijatru i plaćati tisuće dolara da se prisjetimo tog groznog događaja. Dakle, nakon terapije ćete osiromašiti i imati još koje gnjusno sjećanje.

Tijekom jednog lošeg razdoblja u mom životu (što ženi može uzrokovati »loše razdoblje«, ako ne muškarac?), krenula sam psihijatru. Rekla mi je da mi se priče vrmaju po glavi zbog toga što sam željela spavati s vlastitim ocem. Kad mi se povratila moć govora, s velikim negodovanjem sam rekla: »Nisam željela spavati s vlastitim ocem!«

»Aha«, mirno mi je odgovorila, »to znači da ste potisnuli tu želju.«

Vidjevši da nikako ne mogu pobijediti, a pobjeda mi je oduvijek bila važna, nisam joj se vratila nakon te posjete.

No pokušala sam dokučiti zašto pišem, i zašto pišem to što pišem. Vidite, svi pisci žele jedno te isto. Žele besmrtnost. Zbog toga smo toliko tašti da mislimo kako će netko poželjeti pročitati to što smo nabacali na papir. Čuli smo za Marka Twaina koji je umro u siromaštvu i nemamo suosjećanja jer je dobri stari Mark dosegao svoj cilj. Živjet će zauvijek. Naše obitelji bi sigurno bile sretnije da budemo pisci s mnogo novaca, no mi bismo ipak radije odabrali vječno priznanje nego bogatstvo.

No, u tome i jeste problem. Nitko neće dojezditi k vama na ružičastom oblačku, s blokićem u ruci i reći vam: »Dajemo ti dar pisanja.

Želiš li onakav kakvom se inače rugaju ili onakav kakvog će ljudi pamtititi nakon što umreš?« Talent nije rabljeni automobil. Ne možete ga vratiti ako vam se ne sviđa. Ne možete reći: »Želim promijeniti svoj talent za neki u stilu Edith Wharton.«

Moj talent je taj da pišem ljubavne romane, a njih ismijavaju i rugaju im se. Ako redatelj bilo kojeg filma želi pokazati da je neki ženski lik glup, samo joj tutne ljubavni roman u ruke.

Već sam ranije odlučila da ću biti zahvalna za bilo kakav talent. Oni koji mogu, rade, a oni koji ne mogu, pišu recenzije. Kao što je Anthony Trollope jednom rekao: »Samo glupan piše a da nije za novac.« Ili tako nešto. U svakom slučaju je istina. Ne možete samo sjesti za računalo i reći: »Sad ću se upisati u povijest.« Ne ide to tako. Ne možete sami odlučiti što će nastaviti živjeti nakon vas. O tome odlučuju drugi.

I tako se ja i dalje pitam što me je učinilo piscem ljubavnih romana, i promatram svoj život unatraske da vidim mogu li išta shvatiti. Zapravi bih željela znati što me je učinilo ovakvom kakva jesam, u svakom pogledu.

Do svog sam sedmog rođendana bila najsretnije dijete na svijetu. Moji roditelji, sestra i ja smo živjeli u susjedstvu dviju kuća punih rođaka, tetki, ujaka, stričeva i dva kompleta baka i djedova. Bio je to raj na zemlji. Ja sam uvijek bila kolovođa, svima sam naređivala, govorila im što i kako trebaju raditi. Istinski su cijenili moju kreativnost.

Pa, možda ipak ne svi. Vidjela sam jednom baku kako je piletu zavrnila šijom, pa sam rekla sestrični da bismo trebale pomoći baki i zavrnuti šijom svim pilićima. Nismo imale više od pet godina, no sjele smo s pilićima među koljenima i vrtile, vrtile, vrtile. Baka je izišla iz kuće s čistim rubljem za objesiti na sušenje i imala je što vidjeti. Svi njezini pilići su pijano tumarali po vrtu s glavama nahero. Kad se sad sjetim bakinog bijesnog temperamenta, čudim se što smo sestrična i ja ostale žive.

No, te divne godine su nestale kad je moja majka odlučila da joj je dosta svekrvinog temperamenta. Majka (koja je svojom tvrdoglavošću mogla ubiti u pojam bilo koga) jednog je sudbonosnog dana obavijestila oca da je kupila komad zemlje i da će joj on tamo izgraditi kuću. U kućanstvu mojih roditelja svi smo se pravili da je otac taj

koji postavlja pravila. No jedino pravilo koje je postavio bilo je Daj Mami što želi ili će nam svima napraviti pakao od života. Što god da je mislio, nije bio toliko lud da proturiječi majci kad ga je *tako* gledala.

Bez obzira na svu filozofiju, rezultat je bio isti. Preselili smo se. U jednom sam danu izgubila sve rođake i bake i djedove; izgubila sam krave, piliće i oposuma koji je živio u bačvi u staji. Izgubila sam grmove kupina koji su me grebli i stabla jabuka na koje sam se penjala. U jedan dan sam spala od šampiona, od najvažnije osobe, do djeteta-koje-treba-smirivati.

U nekoliko sati sam izgubila najzbuđljiviji život na svijetu, i dobila najdosadniji. Moja majka i sestra su bile kao krpa i zakrpa. Bile su dobre. Dobre, dobre, dobre. *Što* može biti dosadnije od dobrote? Moja majka je uvijek govorila »Ne jedi toliko čokolade, pozlit će ti«, ili »Ne mogu sada gledati što radiš, imam previše posla«, ili »Hayden, ne možeš sada čitati knjigu, nisi pospremila kupaonicu«. I tako dalje i tako dalje. Za sve je postojalo pravo i krivo vrijeme. No, meni se činilo da pravog vremena za pretjerivanje nikad nije bilo.

Zar ljudi nikad ne žele raditi nešto izvan rasporeda? Zar sam stvarno bila jedina koje je htjela jesti onoliko čokolade koliko je mogla, kvragu i posljedice?

Kad prevrtim film unatrag, čini mi se da se neki ljudi boje prekršiti pravila. Možda se boje da će ako prekrše pravila izgubiti svu samokontrolu i postati nešto odvratno. U očima moje majke to bi bila žena s prljavom kupaonicom.

Što god da je stajalo iza ovoga, rezultat je uvijek bio isti: ostavili bi me samu u svom mjehuriću izolacije. Pokušala sam sjediti uspravnih leđa, polako hodati, i nikad, nikad ne praviti buku. Pokušavala sam, no teško se kontrolirati kad ste dijete. Mislim da sam izgubila dosta samopouzdanja jer sam barem milijun puta čula frazu »Znaš kakva si«. Nekad sam imala osjećaj da su moji roditelji mislili da ću se potpuno izgubiti ako me ne budu držali pod kontrolom svake minute svakog dana. Možda ću početi jesti čokoladu i smijati se i *nikad prestati s tim*. Možda su se bojali da me neće moći vratiti ako me samo puste da *budem to što jesam*.

Sad kad sam odrasla i znam sve što odrasli znaju (da, da, kako da ne), znam i da sam ja bila kreativna, a moji roditelji nisu. Svaki put

kad bi kupili nešto što treba sastavljati, pročitali bi upute i sastavili onako kako kaže proizvođač. Ja sam čitanje uputa smatrala varanjem. Ako nisam uspjela, onda bih skakala po kutiji i izgovarala sve bezobrazne riječi koje sam znala (srećom, nije ih bilo puno).

Kazna za skakanje po kutiji ili bilo kakvu povredu pravila mira u kući bio bi razgovor »za moje vlastito dobro«. Nikad u životu nisam shvatila tu frazu. Kad god netko kaže da je nešto »za tvoje vlastito dobro« to uvijek, uvijek, uvijek znači da te otvoreno pokušavaju nave-
sti da priznaš njegovu ili njezinu prevlast.

I kako sam ja onda preživjela ove ubojice vedrog duha? Kako sam preživjela odvlačenje svećeniku na razgovor jer sam »drugačija«? Kako sam preživjela to što sam nebrojeno puta čula vlastitu majku kako pita rodbinu što da radi sa mnom?

Dala sam sve od sebe da pobjegnem u zemlju priča.

Neprestance sam čitala. Kad me je majka natjerala da usišem sobu koju sam dijelila sa sestrom, više ju je brinula dužina vremena koje sam provela usisavajući nego čistoća poda. Samo je provjeravala jesu li žarulje blistave, i tako sam naučila čistiti žarulje. Potom bih se sakrila u ormar s knjigom, džepnom lampom i ostavila bih usisavač upaljen četrdeset i pet minuta. Budući da je moja majka imala uši šišmiša, morala sam se pobrinuti da se usisavač pali i gasi. No, naučila sam da se treba pobrinuti da crijevo usisavača bude čisto. Tako sam sjedila u ormaru i prislanjala razne dijelove lica na crijevo i provjeravala čistoću. Ako crijevo nije čisto, lice će ti se strašno uprljati i majka će te doista natjerati da očistiš sobu.

Tako sam naučila zaobići politiku čistoće i rada koju je moja majka nametnula i pronaći vremena za knjige koje sam toliko voljela. Čitala sam beletristiku. Čitala sam publicistiku. Čitala sam o junacima, muškarcima i ženama koji su postigli nešto u svom životu.

Bili su tu Daniel Boone i Jackie Cochran, i oh, uzdišem, kapetan Sir Richard Francis Burton. Bila je tu i najveličanstvenija kraljica koja je ikad živjela. Elizabeta I., i djevojke koje su se prerusavale u dječake i postajale špijuni. Popis je beskrajan.

Tad nisam znala da zapravo istražujem. Da, baš to, istražujem. Sad dobivam pisma zadivljenih čitatelja koji me pitaju kako izvršim sva potrebna istraživanja za pisanje povijesnih romana. Dobro, sad se

malo trebamo vratiti u stvarnost. Pisala mi je neka žena koja ima posao i troje djece mlađe od pet godina, i ona mene pita kako ja istražujem podatke za ljubavni roman. Ja bih *nju* trebala pitati kako uopće preživi svaki dan.

Vjerojatno vam toliko toga objašnjavam o svom životu da bi vi, moji čitatelji, mislili da sam ja normalna, zdravorazumska osoba jer ovo što mi se dogodilo svakako nije normalno i nema puno veze sa zdravim razumom.

Vidite, zaljubila sam se u svog izmišljenog lika.

Sve dok nisam počela pisati knjigu naslovljenu *Zauvijek*, voljela sam misliti da sam sasvim dobro prilagođena osoba. Možda mi glavom jesu jurile tisuće priča, no prema mom mišljenju, oni ljudi u čijim glavama nisu bile priče zapravo su bili manjkavi.

U svakom slučaju, volim misliti da sam bila sretna i poprilično dobro prilagođena. Imala sam trideset sedam godina, zavidnu karijeru, prijatelje, i najbolje od svega, upoznala sam prekrasnog muškarca po imenu Steven.

Steven je bio moj ostvareni san: pametan, zabavan, talentiran, brižan. Ni da sam ga izmislila ne bi bio bolji. Obožavao me je, smijao se svim mojim šalama, smatrao me prekrasnom, zabavnom... što god vam padne na pamet, on je to imao. Sve je bilo savršeno između nas. Naravno da sam se željela udati za njega. Kad me je zaprosio dok smo se vozili u kočiji Central Parkom, bacila sam mu se oko vrata i s takvim uzbuđenjem vikala »Da! Da! Da!« da mu je na kraju bilo neugodno.

No, te noći, zapravo ujutro te nedjelje, sam se probudila u 3 sata s IDEJOM. To za mene nije uobičajeno. Kad sam tek počela pisati, Ideje su me mučile poput bolesti, i toliko sam se bojala da ću ih zaboraviti da sam se dizala i pisala cijelu noć. No, nakon što sam napisala deset knjiga, probudila bih se s Idejom usred noći, i odmah potom opet zaspala.

No, te noći nakon prosidbe, dok mi je ruku sputavao Stevenov prsten, dobila sam IDEJU. Bila je toliko ogromna da se nisam mogla smiriti uz Stevenovo toplo tijelo i opet zaspati.

Na prstima sam ustala iz kreveta i sjela za računalo da zapišem svoje misli. Ono što mi je zapravo bilo na pameti nije bila priča, nego

lik. Dobro, muškarac. Neobičan muškarac, nimalo sličan onima o kojima sam ranije pisala. Muškarac koji je za mene bio više stvaran od ijednog drugog kojeg sam stvorila.

U svojim knjigama pišem o jednoj obitelji, Tavistockovima. Kad sam tek počela pisati pala bih u depresiju nakon što završim knjigu, znajući da više nikad neću vidjeti te likove. Tako mi je jednog dana na um pala briljantna ideja o pisanju četiriju knjiga o četvorici braće iz jedne obitelji. No, nisam se sjetila da ću nakon što završim biti četverostruko deprimirana. Kad je došlo do toga, jedini put oporavka bio mi je pisanje više knjiga o istoj obitelji.

Nisam imala pojma u što se upuštam. Dok je broj knjiga o ovoj obitelji rastao, poštar mi je donosio tisuće zahtjeva koji su tražili obiteljska stabla. Ljudi su mi stalno govorili da u jednoj knjizi spominjem muškarca i ženu s malim dječakom, a u sljedećoj je njihovo dijete djevojčica. Morala sam kupiti profesionalni genealoški softver da mogu pratiti sve svoje ljude, jer sam u nekoliko godine skupila preko četrsto likova, a svi su bili u rodu.

S vremenom sam zavoljela svoje Tavistockove i njihove rođake, i postali su jako stvarni za mene. Zbog toga nije bilo tako neobično što sam u noći svojih zaruka počela pisati o još jednom Tavistocku.

Nazvala sam ga James Tavistock, zvani Jamie, i bio je veliki, prekrasni Škot koji trči okolo u tartanu Tavistockovih, a junakinja je bila moderna žena koja se vraća natrag u vrijeme da se upozna s njim.

Kad se Steve sljedećeg jutra probudio, ja sam još uvijek sjedila za računalom pokušavajući srediti dijaloge i bilješke za knjigu. Nikad me nije vidio takvu jer sam s godinama smatrala pisanje osmosatnim poslom. Vikendima i blagdanima nisam radila, kao i svi normalni ljudi. To mi je funkcioniralo bolje nego ludost »čekanja inspiracije«. Stanarina koju svaki mjesec plaćam za ovaj stan mi je više nego dovoljna inspiracija.

Steve je bio pun razumijevanja. Bio je investicijski bankar (ne, ne dopuštam mu da se bavi mojim novcima, bila sam zaljubljena, ali ne i luda) i fascinirao ga je kreativni proces. Tako si je naručio doručak iz delikatese (u stvarnom svijetu žena svom muškarcu peče jaja; mi u New Yorku svom muškarcu nešto naručimo), a ja sam nastavila tipkati.

Nakon nekog vremena mu je dosadio zvuk tipkanja, i pokušao me je nagovoriti da iziđem s njim u kino ili u šetnju parkom. No, nisam htjela ići. Nisam mogla prestati pisati o Jamieju.

Rekao je da razumije, i ostavio me da radim. Vidjet ćemo se sljedećeg dana.

No, nismo se vidjeli ni tad ni dan nakon toga. Nismo se vidjeli skoro dva tjedna. Nikoga nisam željela vidjeti; samo sam željela pisati o Jamieju.

Čitala sam knjige o Škotskoj do sitnih jutarnjih sati i sve mi je davalo ideje o Jamieju. Razmišljala sam o njemu, sanjala ga. Vidjela sam njegove tamne oči, tamnu kosu. Čula sam kako se smije. Zнала sam njegove dobre i loše osobine. Bio je hrabar i pošten; njegovo poštenje je bilo sama životna sila. Bio je toliko ponosan da ga je ponos onemogućavao. No, usprkos mnogim vrlinama bio je tašt i ponekad lijen poput debelog mačora. Želio je da ga ja, to jest moja junakinja, samo opslužujem.

Nakon dva tjedna sam izišla sa Steveom; ne znam u čemu je bio problem, no osjećala sam se kao da ga *ne vidim*. Kao da gledam svijet kroz leću umrljanu vazelinom. Ništa mi nije bilo stvarno. Mogla sam samo čuti i vidjeti Jamieja.

Nakon nekoliko mjeseci moja opsjednutost se pojačala. Steve je radio sve što je mogao da zadobije moju pozornost. Razgovarao je sa mnom, preklinjao me da prestanem raditi i obratim pozornost na njega.

»Gdje je žena u koju sam se zaljubio«, pitao je sa smješkom, pokušavajući saznati zašto ga toliko želim povrijediti. Nisam mu mogla odgovoriti. Samo sam se željela vratiti svom računalu i svojim istraživanjima. Ne znam što sam tražila u tim knjžurinama; možda sam se »nadala« da ću unutra naći Jamieja.

Moram reći da je Steve zaista bio divan. Uistinu me je volio. Nakon četiri mjeseca moje potpune nezainteresiranosti, molio me je da odemo savjetniku. Tad sam već osjećala krivnju. Ispravak; osjećala sam da bih *trebala* osjećati krivnju; zapravo sam htjela da svi nestanu s lica zemlje i ostave me s Jamiejem.

Tri mjeseca smo Steve i ja jednom tjedno odlazili savjetniku i razgovarali o mom djetinjstvu. Ništa od toga me nije ni najmanje

zanimalo. Sjedila sam tamo i govorila im ono što su htjeli čuti, da me mama nije voljela, tata me nije volio i tako dalje i tako dalje. Zapravo sam samo htjela misliti o tome što ću napisati o Jamieju. Jesam li dovoljno istražila sliku sunčevog sjaja u njegovoj kosi? Jesam li dobro dočarala zvuk njegovog smijeha?

Steve je jako dobro znao da uopće ne obraćam pažnju na savjetnike, pa je nakon što osam mjeseci nije dobio ništa od mene, jednostavno rekao da želi prekinuti zaruke. Tijekom prizora u kojem sam se osjećala kao promatrač iz daljine, vratila sam mu prsten. Moja jedina misao je bila da sada mogu provesti sve svoje vrijeme s Jamiejem.

Kad sam ispričala svojoj prijateljici i izdavaču Dariji o svojoj opsesiji ovim junakom, isprva je bila oduševljena. Opsjednuti pisci pišu *izvanredne* knjige. Posrnuli pisci zovu izdavače i pitaju ih što: »Što sada želiš da napišem?«

Daria je bila jedina osoba na svijetu koja je željela slušati o ovom čovjeku onoliko koliko sam ja željela pričati o njemu. Naravno, ako ćemo iskreno, Daria je naučila slušati tirade pisaca dok ispravlja tuđe rukopise, jede pecivo, i daje upute pomoćniku oko naslovnice. Darijin mozak je nevjerojatna mašinerija.

No, tad se dogodilo nešto čudno. Nakon tri mjeseca moje neprestane govorancije o ovoj knjizi, Daria je rekla: »Želim vidjeti što si napisala.«

»Ne«, odbrusila sam joj. Ovo je jako čudno. Pisci se ponašaju kao da imaju puno samopouzdanja, no zapravo su kukavice. Svi smo zaslijepjeni snagom naših izdavača, prvih ljudi koji vide naše djelo. Daria *uvijek* luduje zbog prvih odjeljaka mojih knjiga. Poslije će mi možda reći da sve to treba baciti u smeće, no neće odmah. Kao kad najboljoj prijateljici ne možete reći da je čovjek u kojeg je zaljubljena obični ljigavac. Možete joj to reći tek *nakon* što prekinu.

Bilo kako bilo, Dariji sam uvijek slala knjige u komadima od pedeset stranica i gnjavila je da mi da svoje mšljenje (čitajte, da me opsežno nahvali) još prije no što dostavljači dođu kod mene po to. Jednom sam joj cijelu knjigu od petsto stranica poslala u dijelovima od po deset. Daria mudro odbija imati faks u svom stanu, jer bi je inače svi nesigurni pisci gladni pohvala preplavili faksovima svojih knjiga, tražeći po sat vremena hvalospjeva za svaki napisani paragraf.

Po svemu ovome možete vidjeti zašto je neobično to što nisam Dariji htjela pokazati što sam napisala. Rekla sam joj da želim završiti cjelinu prije no što joj pošaljem.

Istina je bila ta da nisam htjela da ona, a niti jedna druga žena na svijetu, vidi mog Jamieja.

Mjesecima nakon toga nisam dopuštala Dariji da išta vidi, i počela se brinuti. Neki pisci lažu o količini svog pisanja, no znam da Daria mene nije smatrala takvom, jer ja pišem zato što to volim. Ispravak; pišem zato što moram, zato što me nešto tjera da pišem.

Daria se još više zabrinula kad sam joj mjesec dana nakon tih događaja rekla da sam prekinula zaruke sa Steveom. »Nisi mi to rekla«, zapanjeno je primijetila, jer mi smo doista bile prijateljice, a ne samo dobre poslovne kolegice. Malo se zabrinula kad sam joj rekla da mi prekinute zaruke nisu bile bitne, da me prekid nije uzrujao.

Mjeseci su prolazili, a ja sam i dalje pisala. Kad pišem, uvijek imam spis nazvan Scene, i tu lijepim sve moguće komadiće ideja za dijaloge koje bih mogla iskoristiti u knjizi. Budući da sam jako štedljiva i temeljita, uvijek iskoristim skoro svaku riječ.

No, o Jamieju sam napisala toliko toga da je spis nazvan Scene narastao na više od šest tisuća bajtova, više od četrismo stranica, a knjiga zapravo nije bila ni započeta. Samo sebi sam stalno govorila da moram još malo istraživati ili saznati još malo toga o Jamieju prije no što zapravo počnem pisati knjigu.

Imala sam Jamieja i svoju junakinju, koju sam nazvala Caitlin, u svim mogućim situacijama. Samo sebi sam rekla da »istražujem mogućnosti njihovih karaktera«. Napisala sam dvadeset i pet knjiga, i nikad ranije nisam osjećala ovu potrebu, no nikad ranije nisam imala ni ove osjećaje prema nekom od svojih izmišljenih likova. Često sam se osjećala »zaljubljeno« u nekog od junaka, no nikad ovako. Sve je bilo ništavno u usporedbi s onim što sam osjećala prema Jamieju.

Mjeseci su prolazili, a ja sam i dalje pisala bilješke za knjigu. Jamie više nije bio Škot, nego Englez u elizabetanskoj Engleskoj.

Daria je bila jako izživcirana time što joj nisam dopuštala da vidi što sam napisala. Podsjetila me je da sam već trebala predati knjigu. Nije imalo učinka. Poslala mi je primjerak naslovnice i razgovarala sa mnom o svim ljudima u mojoj izdavačkoj kući koji su ovisili o meni.

To je bilo nešto do čega mi je inače bilo jako stalo. No, sad mi nitko i ništa nije bilo bitno, samo Jamie.

Mislim da mi je Steveova pozivnica za vjenčanje otkrila da imam »problem«. Znam da je to vjerojatno bila ogorčenost i bol koja ga je natjerala da mi pošalje lijepu, izrezbarenu pozivnicu. Dao mi je do znanja da sam ga uistinu izgubila, no zapravo je to bilo nešto najbolje što mi se moglo dogoditi.

Shvatila sam da sam odbacila stvarnog, živog, u svakom pogledu predivnog muškarca zbog lika kojeg sam stvorila na papiru. Shvatila sam da već mjesecima nisam razgovarala s prijateljima, i da novine koje pišu o ljubavnim romanima sad objavljuju male članke u kojima tračaju o tome što se dogodilo Hayden Lane.

No, samo shvaćanje ne može prekinuti lošu naviku. Svi pušači znaju da bi trebali prestati, no to ih ne čini sposobnima za prestanak. No, onog trenutka kad sam si priznala da imam problem, potražila sam pomoć. Tri mjeseca sam svaki dan išla psihijatru. Nikakve koristi. Nitko nikad nije ni primirisao slučaju sličnom mome. Ispočetka sam pokušavala prešutjeti da je čovjek iz mojih opsesija samo plod moje mašte, ali lajava sam i ne ide mi spletkarenje, pa je ubrzo saznala sve. Savjetovala mi je da više izlazim, da se više družim s ljudima. Pokušala sam, no nije uspjelo jer sam svima dosađivala s Jamiejem, »Jamie radi ovo«, »Jamie voli ono«, »Jamie kaže ovo«, i tako dalje.

Kad mi terapija nije pomogla, počela sam iskušavati druge metode kako bih napokon otkrila što to nije u redu sa mnom. U New Yorku na svakom koraku imate čitače dlanova, vidovnjake, tumače tarota, svako malo nekakva ezoterija. Posjetila sam nekoliko njih. Mislim da sam se nadala da će mi netko reći da ću za tjedan ili dva opet postati ona stara. No, nitko nije rekao ništa korisno. Rekli su mi da sam bogata, poznata, i da imam zvijezdu na dlanu koja me čini »posebnom«. Rekli su mi da ljudi koji sa mnom rade misle da sam luda, i da su odlučili smatrati me nitroglicerinom koji će svaki čas eksplodirati. Drugačije rečeno, nisu mi rekli ništa što već nisam znala. Kod kuće sam stalno plakala i žudjela za Jamiejem. Nisam željela samo pisati o njemu, željela sam ga osjetiti, dodirivati, razgovarati s njim. Htjela sam slijediti njegove duge noge po seoskim puteljcima, htjela sam mu rađati djecu.

Ne znam što bi se bilo dogodilo ili koliko bi sve ovo potrajalo da nisam upoznala Noru. Poput pauka koji gospodari svojom mre-

žom, ona je imala ured nasuprot mog frizerskog salona s ogromnim crvenim neonskim znakom na kojem je pisalo nešto o astrologiji. Dok sam tamo sjedila s folijom u kosi (kosa mi je prirodno bijelo plava, i moram stavljati pramenove da izgleda »prirodnije«, čudno, ha?), palo mi je na pamet da si dam izraditi astrološku kartu.

Noru sam nazvala paukom jer sam uskoro saznala da o astrologiji zna čak manje nego ja. Znak je stavila samo da privuče ljude. Nora je zapravo vidovnjakinja, i čim sam sjela i zatražila izradu karte, rekla mi je: »A što mislite o čitanju psihe umjesto toga?«

»Može«, odgovorila sam, i ta je riječ pokrenula lavinu.